

HVIEZDOSLAV NA KAŽDÝ DEŇ

VZHLEDANIE (UKÁŽKA)

(Ako Andrej rovno zo žatvy do vojny išiel, alebo možno do voľajakého povstania. Redakčne krátené.)

Andrej zboka príde, s kosou na pleci, a Marínka.

ANDREJ:

Ha! To je ona, čo mi to spieva,
spievať zvykla, keď prichodím.

Ty si môj anjel! Moja jediná

(Objíme ju.)

na svete — budeš i v nebi!
Jedno prístrešie, jedna odplata —

Ty si vo mne, ja som v tebe!

(Objímu sa.)

MARÍNKA:

A čo sa ten svet na nás oborí:
ty si môj, a ja som tvoja!

(Sadnú si pod strom.)

ANDREJ:

Anjel ľúbezný, oj, nie násilie,
nie zlosť sveta, nerozlúči nás!

My žijeme z duše jednej,
ktorú sme v ľúbosti našej
na večnosť do seba vpili.

Oj, ale mne bôľom srdce zvieria,
duch ten stálosti z neho vymiera:
krátka ľúbosti hodina.

Rok prejde — hádam i viac preletí
nad srdcom tým osiralým;
ale čas ranit' i hojit' umie —

Ach! bôľ! — prestaneš ma ľúbit' —

MARÍNKA:

Čože to vravíš, už trháš zase
ľúbosti tichej nádeje!

Prosím ťa: dušu upokoj svojiu;
svet je nie — sladká otcina,
on nevie jako tá cítiť,
nie jako tá synom volat,
a nie jako tá milovat.

No, vedel by si zanechať,
čo srdce navždy zvolilo —
a svoju — žiaľom usmrťit'?

ANDREJ:

Nevábi ma svet — ty si najmilšia,
pri tebe chcel bych ostávať;
lež vážnosť čaká, v nej bývaš moja,
do boja volá vlastná mať,
a ktorho sme milé deti —
do boja volá — národ náš.

(Ona si slzy utiera.)

(zdroj www.zlatyfond.sme.sk)

VÝROK DŇA

Strunobranie je obrátená strana Žatvy!

ZÁDUMKA ÚVODNÁ MODERÁTOROVA

Ej, štvrtok, štvrtok, všetkých partizánov sviatok. Včera sme si uctili výročie Slovenského národného povstania. Viac známeho ako SNP. Nebudem sa tu preto onačiť s hviezdoslavčinou, už aj tak toho musíte mať dost. Tak ako aj mňa. Prihováram sa vám skrz zvučku a potom hneď aj po nej. A aby toho nebolo málo, oslovujem vás aj touto formou.

Ale naspäť k SNP. Existuje teória, ktorá zatiaľ síce nebola vyvrátená, ale znie, ako keby bola. Vraj všetci tí, ktorí utiekli do krásnych, nielen karpatských lesov, sa iba bohapusto vyhýbali žatve. Nie tejto našej. Ale tej manuálnej. Na základe stavu poľesia na území SR by som sa nedivil, keby tak naozaj učinili aj s náradím v rukách. Ale viac sa o tom určite dočítate v relevantnejších médiách.

Scénická Žatva je moja srdcovka. Ctou mi potom je konferovať túto krásnu prehliadku. Ba čo viac, prehliadku s dlhoročnou tradíciou. Dnes je prívlastok „tradičný“ trendy. Páči sa mi o niečo málo viac, ako vyššie spomínaná špekulácia.

V momente, keď toto čítaš, milý čitateľ, je už piatok a nachádzaš sa pravdepodobne v strede tretieho festivalového dňa. Programovo najvyťaženejšieho. Tak maj ku mne úctu, ak mi sem tam nevyjde... Nuž a čo viac dodať. Uživateľ si toto pomerne malebné mesto kúsok od Vrútok so všetkými jeho krásami!

Váš Roľník Matej.

PS: Pohostinstvo SŽ môžem len odporučiť!

(Už sme sa úfali, že Matej čosi múdre a azda i inteligentné napíše o výročí, ktoré je nemenej dôležité, než to Hviezdoslavovo. Ale kdeže! Pozn. red.)

KAM KRÁČAŠ, NÁRODNÉ OSVETOVÉ CENTRUM?

V prvom programovom bloku prvého festivalového dňa prebehla debata, na ktorú ste možno nestihli dobehnúť, jej výsledky a následky vás však dobehnú určite. Preto sme oslovili osoby najpopulárnejšie, aby nám zrekapitulovali, čo sa tam dialo.

Tohtoročná Žatva sa otvorila diskusiou „Ako ďalej NOC?“ Prečo bolo potrebné diskutovať o noci už počas prvého dopoludnia?

Táňa Šišková: Každý rok máme stretnutia s regionálnymi metodikmi, so všetkými žánrami pokope v jeden deň či dvojdnie. Tentoraz sme sa rozhodli, že to urobíme samostatne a mysleli sme, že na Scénickej Žatve bude metodikov najviac. Nuž... Aspoň bola debata intenzívna a rozprávali sme sa o tom, ako a či divadelné prostredie funguje, kde je priestor pre zlepšenie, kde sú „zádrhly“.

Tá otázka v názve diskusie vzbudzuje pochybnosť. Visí vo vzduchu nejaký zlomový problém?

Lucia Lasičková: Sú veci, ktoré by sa mali prenestaviť, ale to sa netýka obsahovej stránky, skôr administratívy.

Diskusia mala aj plamenné momenty...

LL: (šepotom) Peniaze...

TŠ: Nedostatok financií sa rieši stále dookola. Tým pádom nedokážeme umelcov dostatočne ohodnotiť a podporiť. Vieme to my ako priamo nakontaktujú na ministerstvo, ale tí z regiónov to pocitujú najviac a od nás požadujú pomoc. Snažíme sa, na ministerstve máme pracovné skupiny, ktoré tomuto problému čelia a viackrát do mesiaca si voláme a diskutujeme o danej situácii.

Lucia Ditmarová: Základný problém je v legislatíve. Celý systém je nesystémový a ešte aj nastavený zle.

LL: Zreferovali sme, ako prebiehala ostatná sezóna od regionálnych, cez krajské a celoštátne kolá všetkých divadelných prehliadok. Najvýraznejšia debata bola o blížiacom sa odchode p. Čajkovej z pozície organizátorky Hviezdoslavovho Kubí-

na. Sama apelovala na to, že chýba dozvedelanie metodikov v oblasti prednesu. Pri detských prehliadkach sa nič závažnejšie neriešilo, no problém je opäť pri kategórii Divadla dospelých. Aj keď sa ju odborníci snažili správne definovať, tak stále vznikali rozpravy medzi porotcami o tzv. tradičných a súčasných prúdoch a o tom, kam daný súbor zaradiť. Tieto kategórie vznikli, aby sa podchytili echt tradičné ochotnícke súbory, ktoré sa doteraz ostýchali súťažiť popri „modernistoch“. Skrz elektronickú registráciu sme však prišli na základný problém, že aj napriek tomu sa súbory odmietajú prihlasovať. Tu si regionálne osvetly musia svojich tvorcov podchytiť a apelovať na nich. Každý by si mal upratať doma vo svojej kuchyni.

TŠ: Za posledné roky však cítim čoraz väčší záujem z oboch strán. Veľkou témou je aj časopis Javisko, ktorý tento rok nevyšiel a my hľadáme jeho možné perspektívy. Generálny riaditeľ nám však sľúbil, že na jeseň vyjde dvojčíslo, ktoré zhrnie celú sezónu v oblasti divadla a umeleckého prednesu.

LL: Stretnutie malo široký záber my si uvedo-

mujeme, že na mnohé problémy nemáme dosah. Som však veľmi rada, že zazneli. Na ďalšom plánovanom októbrovom stretnutí budeme riešiť predovšetkým obsahové stránky, prípravu projektov a pozícií. Dúfam, že aj účasť bude lepšia.

Zazneli aj pochvaly. Čo robíte dobre?

TŠ: Máme dôveru metodikov, že smer, ktorým napredujeme, je očividne progresívny a prospešný. Vďaka našej Lucii sa zlepšila aj komunikácia a koncipujeme databázu kontaktov všetkých divadelných súborov a tvorcov, čo výrazne uľahčí celkový proces a zmapuje aktuálny stav. Zároveň sme získali európsky grant k manažmentu údajov, ktorý jedného dňa pomôže vytvoriť sociálnu sieť s portfóliami, hodnoteniami, informáciami, aktualitami atď.

LD: Zmenili sa i vedúce pozície. Predtým tam býval človek z odboru, ktorý sa venoval hlavne svojej oblasti a ostatné preňho nebyvali prioritou. Táňa podľa mňa stavia všetky druhy a žánre umenia na rovnocennú pozíciu, čo pozitívne cítiť u pracovníkov NOC-ky i regionálnych osvetárov.

TŠ: Sme tam veľmi dobrý tím. (Za tých 7000 mesačne. Ha-ha-hah.)

LL: Ha-ha.

LD: Ha...

Ako hodnotíte interaktívny workshop o autorском práve, ktorý išiel po vás?

LL: Metodici si ju pochvalovali, že tá interaktívna forma kvízu cez smartfón fungovala.

TŠ: Som rada, že sa zameral na divadelnú sféru a presne zodpovedal najčastejšie otázky. A ja som i vyhrala kvíz a uchmatla si cenu pre seba. Muha-ha. (Táňa nepovedala celkom muhahaha, ale Jakub to prepisoval neskoro v noci, pozn. red.)

A čo vy a Hviezdoslav?

TŠ: Dost často nosím bodky.

LD: Absolútne nič.

*Za rozhovor ďakuje Mašľa (opytujúca sa)
a Jakub Ignác Molnár (prepisuvavší).*

PINOCCCHIO

Divadlo Materinky, Šaľa

O ŠTUKOCH VRAVOTY

PINOCCCHIO: ACH, MŇA KEDYS' ZVÁDZAL SVET

Drzé poleno, kapitalistický dukátovník, gigantická veľrybia fešanda i záverečný dojímavý Bollywood. O niečom úplne inom sme sa rozprávali s režisérom, dramaturgom, scénografom a autorom hudby k Pinocchiovu Valom Kozaňákom, vskutku všestranným to herojom.

Podarilo sa dnešné predstavenie?

Štandardne. Už sme mali predstavenia, ktoré vyšli aj lepšie, ale aj horšie. Nebolo tam veľa kiksov (v prekl. lapsusov, pozn. red.), takže som spokojný. Muzikál je jeden z najnáročnejších divadelných tvarov, v ktorom sú zakomponované všetky scénické prvky, u nás dokonca i bábkové divadlo. Hoci ani v jednej zložke neexclujeme, snažili sme sa o ich vyváženie a fungujúce namiešanie. Živá hudba by bola ešte náročnejšia, pretože by sme potrebovali o desať ľudí viac. Pri dnešných technických pomeroch by to nebol problém, ale tým, že sme všetko neprofesionáli a máme maximálne jedno predstavenie do mesiaca, prenájom orchestrálnych kapely by bol nesmierne náročný. Zvolili sme si preto half-playback, hudba je nahratá a naaranžovaná aj so zborní, a živý spev je pri sólo výstupoch.

Absolvovali herci nejaký kurz stružlikania a popritom pospevujú oni talianske mená – Pinocchio! Geppetto!?

Divadlo funguje už 40 rokov a všetky inscenácie obsahujú hudbu, poväčšine ako dominantnú zložku. Na formát muzikálu sme sa doteraz nehrali, no po čase sme mali potrebu urobiť niečo veľké, náročné, efektívne.

Kto je váš najväčší režijný vzor a prečo práve Jožko Bednárík?

Bednárík bola slovenská muzikálová topka pre dospelé publikum! To hej! Tiež som fanúšikom Jesus Christ Superstar, Draculu, broadwayských produkcií, Moulin Rouge atď.

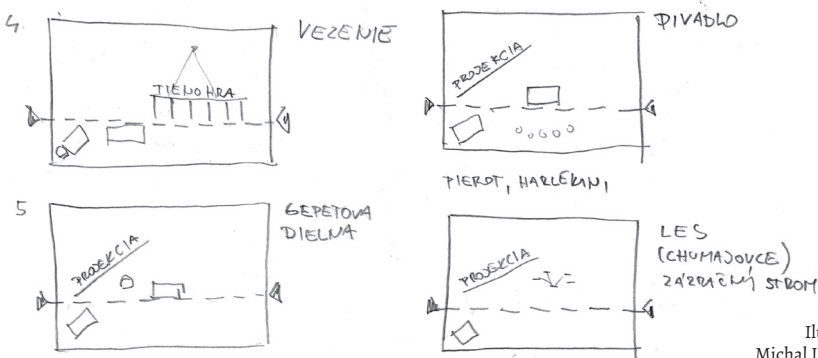
Nejaká veselá historka z repríz?

Hrávame pre 300-400 detí z materských škôl, a budú sú permanentne ticho, alebo reagujú veľmi krásne. To je ukážka toho, že nie dĺžka je dôležitá, ale spracovanie a temporytmus.

A kto má najväčší nos na...?

Najväčší nos na umenie má u nás Alenka Demková (Kolombína). Ona je vedúca súboru i jedna zo zakladajúcich členiek, autorka libreta a scenára. Všetko sme ale ochotníci, okrem kamaráta, vyštudovaného scénografa Peta Halíka a Mie Javorkovej, ktorá nedávno doštudovala kostýmovú tvorbu. Obaja však u nás vyrástli a je skvelé, že z akých podmienok sa nakoniec vykryštalizovali. Na tú otázku však odpoviem aj, že Fico...

Za rozhovor ďakuje Jakub Ignác Molnár

Ilustroval:
Michal Lošonský

MUZIKÁL NA POLCESTE MEDZI PRIMÁLO A PRIVEĽA

Vždy, keď si spomeniem na výrok „menej je viac“, vynoria sa aj ten druhý, „menej je nuda“. Ostávam na pol ceste medzi nimi a premýšľam, kde sa na tejto škále nachádza rodinný muzikál Pinocchio v podaní divadelného súboru Materinky.

V prvom rade chcem veľmi oceniť odvážne rozhodnutie pustiť sa do inscenovania tohto žánru v podmienkach ochotníckeho divadla a zároveň množstvo poctivej práce, ktorú súbor a inscenačný tím urobil.

Pôvodný materiál, novela talianskeho pôvodu o starom rezbárovi Geppettovi a jeho zázračne oživej marionete Pinocchiovu, ktorý sa chce stať naozajstným chlapcom, má už takmer stoštyridsať rokov. Počas tejto doby sa nezbedný klamár, ktorému po každom klamstve narastie nos, stal ikonou detskej literatúry. Možno práve to je dôvod jeho klasicizujúcej podoby aj v našom muzikáli. Domnievam sa, že ako ústredná báбка mohol nastoliť iný (nový) typ estetiky celej inscenácie.

Pokúšam sa teda nájsť iný kľúč k čítaniu ponúkanej výtvarnej koncepcie. Po úvodnej pesničke cvrčka sa otvára opona, za ktorou nájdeme minimalistickú scénu. Mobilné projekčné plátno sa so svojou konštrukciou stane neskôr väzením alebo bruchom veľryby. Projekcie kreslených prostredí striedajú tieňohry v závislosti od prostredia a polohy plátna na scéne. Pojazdná truhlica, transformér, ktorý sa stane divadelnou pokladnicou, bábkovým divadlom a malou lodou. Stolička s tajným úložným priestorom, ktorá posluží aj ako stôl. Päť bielych šálov na rahu sa premení na „čarovný“ strom a veľkú chobotnicu. Štyri iné bie-

le pásy textilu animujeme ako more. A plošná hľava veľkej hovoriacej veľryby. A ešte jedna beďňa na proscéniu, s ktorou sa veľmi nepracuje.

A tu som na tej spomenutej polceste. Chce sa mi povedať, menej by bolo viac. Množstvo nesúrodých prvkov, ktoré sú na scéne, by potrebovalo spoločnú koncepciu, ktorá ich tam priniesla. Z prvej sa mi ponúka rezbárska dielňa Geppetta, no verím, že je jedna z nekonečných možných.

Keď si potom vpravím, menej je to negácia môjho pocitu absencie koncepcie. Je to skôr výzva k väčším gestám a obrazom, ktoré na javisku vidíme. Tak, ako sa to podarilo v závere, keď je Geppetto uväznený v bruchu veľryby, až kým ich spolu s jeho záchrancom Pinocchiom zo svojich útrobov nevykýchne. Projekčné plátno/trup veľryby sa v rýchlosti tempe točia na javisku a keď sa tento kolotoč zastaví, na proscéniu vypadnú Geppetto a Pinocchio, ktorý už nie je drevená báбка, ale naozajstny chlapec. Táto sekvencia má v sebe všetko, čo by sme od dobrej muzikálovej výpravy čakali. Svetlo podporujúce atmosféru, prostredie a dej aj za cenu, že nie je až tak dobre vidieť hercovu mimiku. Pohyb scény, ktorý je súčasťou príbehu, a nielen prestavbou. A nakoniec kúzlou, metamorfózou drevenej bábkou na chlapca, ktorou sa radi necháme oklamať.

Dvaja detskí diváci, vedľa ktorých som sedel, odchádzali zo sály s nadšením. To, spolu s kvalitným záverom muzikálu, sa stalo pozitívnou bodkou za inscenáciou.

Michal Lošonský

UMELEC POD VANKÚŠOM

DDS Únikový východ, Veľký Krtíš

O ŠTUKOCH VRÁVOTY

(Tento rozhovor nasledoval po rozhovore s recitátorkou Denisou, preto ten úvod. Skorší rozhovor si prečítate neskôr na s. 6, pozn. red.)

Po Deniske ovládli javisko dievčatá, Veľkokrtíšanky, v počte osem, z DDS Únikový východ. Hľadali seba, hľadali umenie. Záverečná kontrastná scéna vyvolala široké spektrum reakcií. Videli sme, ako v nej, hľadajúc sa v umení, zo seba strhli fádne košele milé dievčatá s celým životom pred sebou. Tešili sa do hudby Mareka Brezovského, ktorý má život už za sebou (*prvý kontrast*). Tešili sa do slov „niekde zvoní hrana niektorému z nás“ (*druhý kontrast, viac kontrastov redaktor nenašiel*). Štuka vyvolala nasledovné otázky. Vypovedaná bola pani režisérka Silvia Svákusová.

Ako možno mladých odhovoriť od poézie?

Stačí prísť na LDO do ZUŠ Veľký Krtíš. Zvládnu to len tí najzarytejší, ostatní sa nechajú odhovoriť.

Má niektoré z dievčat z vášho súboru našliapnuté na Bukovského životný štýl?

Nemá.

Kde je pre vás hranica medzi umelcom a otravným egocentrickým pózerom?

Na to sedí ten citát: „Miluj umenie v sebe, a nie seba v umení“.

Ako sa dá pozérovi povedať, že mrhá naším časom a svojím talentom, ak nejaký má?

Ťažko.

Čo by ste odkázali umelcom?

Nikdy si nenechajte vziať to umenie.

Čo by ste odkázali otravným egocentrickým pózerom?

Veľa zdravia!

Ako sa má po kúsku, ktorý ste nám priniesli, cítiť účtovník?

Neviem.

Ako sa má po takomto kúsku cítiť revízor?

Neviem.

Ako sa má po takomto kúsku cítiť exekútor?

Neviem.

Ďakujem za rozhovor.

Mojmír z Kvetnici pri Poprade

UTRPENIE MLADÉHO UMELCA

Zrod umelca. Odkiaľ prichádza to volanie, zvädzajúce človeka na tristnú cestu umelca? Čo je to za silu, ktorá niektorých ľudí postrčí do gravitačného pola umenia, a ktorá pôsobí v reálnom svete ako porucha, defekt, anomália?

Anna Semková napísala poetický text, ktorý sa stal predlohou k inscenácii *Umelec pod vankúšom*, keď mala štrnásť rokov. Priznám sa, že ma to šokovalo. Autorku som do tejto chvíle nepoznal. Vynikajúci text so silnou osobnou výpoveďou poslušil jej rovesníckam z Detského divadelného súboru Únikový východ vo Veľkom Krtíši ako skvelá príležitosť jednak na silné divadlo a zároveň na výrazné osobné umelecké gesto, výsledkom čoho bolo mimoriadne autentické sebvýjadrenie.

V mladučkej duši sa liahne cit pre umenie, prebúdzajú sa zmysel pre iné vnímanie reality. Osudové preklatie metaforou. To všetko sa deje vo veľkej intenzite a duša je náhle postavená do konfrontácie s okolím (rodičia, spolužiaci, domov, škola a pod.), ktoré túto inakosť neprijíma. To plodí samotu a izoláciu – človek sa odrazu ocitá v outsiderskom postavení. Proces, ktorým takáto duša prechádza, kým dokáže pretransformovať

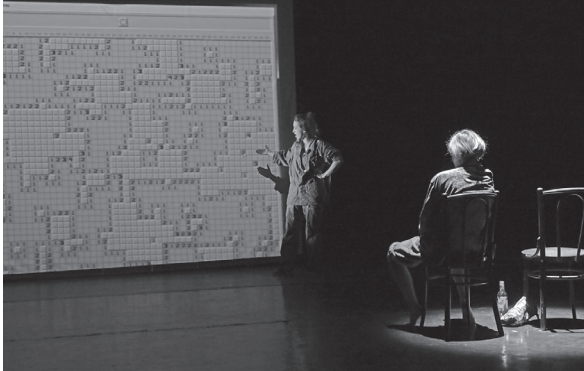
toto „preklatie inakostou“ na „prijatie seba samého“, je bolestný a zložitý. A práve tento proces nám inscenácia, v citlivej a invenčnej réžii Silvie Svákusovej, umožňuje pochopiť.

Osem mladých herečiek, ktoré akoby jedna mater mala (sú odedé v rovnakých jednoduchých civilných kostýmoch v šedočiernej tonalite), no každá z nich má pritom veľmi osobitý esprit a čaro, rozkrútiť kolotoč príbehu, na konci ktorého je katarzné oslobodenie. Ich vnútorné i fyzické nasadenie bolo presvedčivé a autentické. Hovorili o sebe a za seba. Inscenácia hýrila nápadmi a veľmi kreatívne pracovala so znakom a metaforou. Za samostatnú zmienku určite stojí aj scénografia, ktorá bola až asketicky čistá. Uprostred javiska visela kostra veľkého dáždnika, z ktorého na nitkách viseli úlomky farebných plastových sklíčok (podobne ako u Perinbaby a podobným spôsobom aj ich prostredníctvom putovali po svojom svete :)). Tie sklíčka mohli byť aj rozbitý kaleidoskop vnútorného sveta. Až vo chvíli, keď padol, mohlo prísť oslobodenie. Na troskách starého, rodí sa nové „Ja“. Umelec sa už nemusí skrývať pod vankúšom.

Patrik Lančarič

◆ BEZ BABIČKY NA UKRAJINE ◆

Divadelný hosť zo severozápadu, súbor Relikty hmyzu, priputoval s inscenáciou **[[WAR-IN-PROGRESS]]**. Čo si od takého názvu sľubovať? Ako možno dôverovať ničomu, čo v názve obsahuje zátvorky? Ešte k tomu hranaté! A dva páry! Odpoveď nám dodajú výtvarníčka, herečky a režisér inscenácie. Celý rozhovor prebiehal v ukrajinskom jazyku a zo súcitu bol redakciou preložený do slovenčiny.

Do akej miery ste amatéri a nakoľko ste profesionálni tvorcovia? Máte divadelné vzdelanie?

Stephanie van Vleet – herečka: Ja som absolventka bakalárskeho programu na Katedre alternatívneho a bábkového divadla na DAMU v Prahe.

Natália Nováková – herečka: Študujem nové médiá v ateliéri Vladimíra Mertu v Plzni.

Mari Bouřilová – scénografka: Opäť KALD DAMU, odbor scénografia.

Šimon Stiburek – režisér: Ja som amatér. Úplný. (A pritom režisér! – pozn. red.) Ani ako súbor sa nepovažujeme za profesionálov. Držíme si svoju väzbu na amatérske divadlo, no v nejakom smere ho prerastáme.

Aký je príbeh vášho divadelného zoskupenia?

ŠS: Súbor vznikol v Prahe v roku 2010, nikto

z nás, ktorí sme tento rok prišli do Martina, nie je zakladajúcim členom. Pôvodne sme gymnaziálny súbor – zopár ľudí z dramaturgie si založilo vlastné zoskupenie a vznikli z toho Relikty hmyzu. Máme za sebou viacero inscenácií a s jednou z nich (*F.RACEK* – pozn. red.) sme tu na Žatve boli pred dvoma rokmi. V minulosti sme pravidelne hrávali v Prahe v priestore Venuše ve Švehlovce, v súčasnosti sme sa usadili v Kafé Liberál.

Vaša inscenácia je výnimočná svojou neukončenosťou. Stále ju meníte, prerábate, a to nie v detailoch, ale zásadne – verzia, ktorú ste hrali pred rokom, obsahovala úplne iné obrazy ako tá, ktorú sme mali možnosť vidieť dnes.

SvV: To je pravda, vtedy sme mali dokonca tri herečky... No vzdali to. Pre veľa ľudí je príliš frustrujúce pracovať tak dlho na jednom divadelnom diele. Mňa osobne to ale nesmierne baví a naplňa.

Nemám rada pocit, keď s výsledným tvarom nie som spokojná a nemôžem ho zmeniť.

NN: Hlavne do toho môžeme hovoriť všetci rovnako. Nie je to len o vízii a slove režiséra.

ŠS: Pôvodne boli v projekte dvaja režiséri a cieľom bolo, aby každý obraz napísal/s hercami vytvoril iný tvorca. Táto forma nás však neuspokojila. Mnoho scén však z tejto prvej verzie prežilo.

Aké sú vaše plány na ďalšiu spoluprácu?

Spoločne – každý po jednej slabike: Príde k nám nový herec. Chalan. (*smiech*) Je z iného divadelného zoskupenia, tak uvidíme, ako sa osvedčí.

NN: Chceli by sme vložiť do samostatného tvaru to najlepšie, čo pri tomto projekte vzniklo. Ako sme spomínali, obrazy sa škrtili, menili a našou ambíciou je spojiť do jedného celku to „best of the best“. Takýmto formátom tento projekt uzavrieme.

SvV: Okrem toho sme spolu so Šimonom premýšľali nad témou augusta 1968. Osobne ma to nesmierne fascinuje a láka k divadelnému spracovaniu.

Kde všade ste hrali [[WAR-IN-PROGRESS]]?

ŠS: Tento projekt sme z pochopiteľných dôvodov hrali trikrát na Ukrajine a toto je naša druhá skúsenosť so zahraničným publikom.

NN: V Ukrajine sme hrali v Charkove a v dvoch maličkých obciach, kam na predstavenie prišlo osem domorodcov. Vôbec nám nerozumeli, ale boli radi, že tam sme. Páčilo sa im, že prezentujeme svoj pohľad na konflikt na Ukrajine a nie ten, čo podávajú médiá.

SvV: O štrnásť dní ideme na Ukrajinu znovu! A tentokrát so sebou berieme aj Mari!

Mari: Jo!

Prečo práve Ukrajina, prečo nie východné Slovensko?

ŠS: Pretože sa tam nebojuje.

A prečo ste nerobili napríklad Babičku B. Němcovej?

NN: Pretože sa tam nebojuje.

ŠS: My by sme ju využili, keby sa nám hodila k téme. Keby som našiel paralelu medzi vojnou na Ukrajine a Babičkou, tak by som to zmiešal.

Výkrik: Ale Babička je super.

Viete, kto je to Pavol Országh Hviezdoslav?

SvV: Nie

NN: Nie

Mari: Nie

ŠS: Tuším. Spisovateľ!

Dyakuyu za interv'yu

Paľko – drievny lachtikár (23 rokov)

ROZHLASOVÁ HRA OTČIM

Režisér Ján Šimko nám o 19:00 v knižnici predstavil novú rozhlasovú hru z produkcie RTVS Otčim, ktorá je adaptáciou drámy nášho obľúbeného Pavla Országha Hviezdoslava. Na počiatku sa v miestnosti zhromaždilo 8 ľudí. Režisér sa postaroval na neprajnú akustiku miestnosti, ktorú moje nevycibrené ucho vôbec nepocítalo. Perfekcionista. Pozor, nie „perfekcionalista“, ako by ne jeden akrobat slovenčiny zbrklo vyhlásil. Nasledovalo 67 minút intenzívneho štku, akrobacie slovenčiny, avšak tentokrát nezbrklej. Počas nej sa osadenstvo miestnosti rozšírilo na tucet a po dozvukoch nahrávky sa postaroval fotograf, že sme po miestnosti rozlezení. Usporiadal nás do husto pôsobiaceho celku a – cvak-cvak. Ak sa v budúcnosti budeme chcieť na tento moment pozrieť ako na históriu, je o nej obrazová dokumentácia. A rozbehla sa diskusia. Otázky boli rôzne. Od tých, ktoré možno nazvať „úvodné“, po tie, ktorým sa zvykne rieknúť „záverečné“. Pýtali sa všetci, ktorých neskvárili ostych.

Ročne RTVS vytvorí okolo 40 rozhlasových hier (rôznej dĺžky a kvality) a je nepochopiteľné, že len jedna z poslednej várky bola od božského

PÉ Ó HÁ. Ale veď, aspoň čosi – nie?

Drámu Otčim môžeme právom označiť za zabudnutý kus slovenskej literatúry. Objaviť ho musel až známy sľedič po archívoch s rukopismi Peter Pavlac. Jeho pričinením bol text vrchnostou zvolený pre rozhlasovú adaptáciu v režii Jána Šimka. Oslovená bola aj žatevníkom dôverne známa šumienka Michaela Zakutanská, ktorá pôvodne siahodlhý literárny počín upravila na prijateľnú dĺžku. So všetkou úctou k dielu veľkého Hviezdoslava treba uznať, že Otčim je dramaticky krkolomný a ražkopádny – nečudo, veď P.O.H. ho napísal v mladom veku 22 rokov. Naša Púpavka-Žubrienka teda mala čo robiť, aby ulahodila uchu aj tých najcitlivejších poslucháčov a text decentne preonačila.

Hviezdne herecké obsadenie, ktoré režisér pre projekt oslovil, poteší nejedného žatevníka. Kto by nespoznal zvonný bas Štefana Bučka či figliarske brumendo Dana Heribana? A ako možno zabudnúť na slávnú prinávravivšiu divu rozhlasového mikrofónu Idu Rapaičovú? Celé obsadenie je nabité silnými kalibrmi interpretátorov, a to pre výrazne náročný jazyk, ktorý veľký Pavol dielu prisojvil.

Nechajte sa teda aj vy, pokiaľ vám Otčim na Žatve uníkol, opit' zamatovými hlasmi a lahodnou hudbou a vypočujte si novinku frekvenčných vln na rádiu Devín. Urobiť tak môžete aj v internetovom archíve slovenského rozhlasu. Ale „live“ to má predsa každý radšej.

Pavol Országh Hviezdoslav je poetom „vysokého“ štýlu, zložitej, vysoko kultivovanej poézie. Jeho koncepciu umeleckého diela charakterizuje monumentalnosť výpovede, šírka a cyklickosť literárnych druhov (lyriky, epiky a drámy) i rôznorodosť žánrov (lyrická pieseň, reflexívna báseň, príležitostná báseň, prírodná lyrika, lyricko-epická báseň, sonet, elégia, žalm, óda, hymnus, poéma, дума, balada, povest, spoločenský epos, historická dráma a i.). Po stredoškolských roztopašiach v Miškovci, Kežmarku odišiel študovať na právnickú akadémiu hen až na predmestie Košíc, do Prešova. Tam sa spriatelil s Kolomanom Banšellom, s ktorého pričinením vychádzal almanach Napred. A práve tam ako 20-ročný polo-velikán publikoval svoju drámu Otčim (1871), v ktorej vyslovil ľúbostnú túžbu a vytvoril básnickú telenovelu.

Johann Matias Kovács

DENISA OLÁHOVÁ ANEB POZDRAV NA ZACÁTKU KARIÉRY

Recitátorka Denisa Oláhová z Modrého Kameňa, okr. Velký Krtíš, vystúpila v programe 97. ročníku Scénické žatvy s prednesom veršů Lawrence Ferlinghettiho. Stalo sa tak v roče stých narodenin legendárneho básnika (L. Ferlinghetti se narodil 24. 3. 1919).

Denisa Oláhová je na prvni pohled živelny typ človeka, i když živelnost ukrývá za tváří introvertky. A živelnost je hlavním znakem jejího uměleckého přednesu. Vstupuje sice na scénu před posluchače-diváky pomalým, téměř váhavým krokem, svůj bouřlivý vnitřní naturel však okamžitě projeví v momentě, kdy poprvé zpřímá pohledné publiku do očí. V té chvíli nabízí jak dívčí – ženské, tak chlapecké-mužské části diváků možnost ztotožnění s tím, co přednáší. Ano, schopnost navázání úzkého kontaktu s divákem (záměrně nepíšu posluchačem, protože nevidět Denisu při přednesu je značně ochuzení) je mimořádná. I když se v technice řeči recitátorky najdou určité rezervy zejména ve výslovnosti vokálů, není to zcela zásadní nedostatek. Osobitý styl opřený o oční kontakt s publikem tuto rezervu vyplňuje.

Vybrané verše směřují k oslavě síly lásky. V padesátém výročí legendárního Woodstocku, této největší oslavy lásky v moderních dějinách, je to aktuální dramaturgie podruhé. A Denise Oláhové lze naprosto věřit, že pro ni samotnou je a pravděpodobně i bude stále láska tím nejdůležitějším v životě, lze jí uvěřit i výzvu, aby tak bylo v našich životech.

Tuto recenzi lze zakončit větou pronesenou L. Ferlinghettim na adresu Allena Ginsberga: „Pozdravuji Vás na začátku velké kariéry.“ Onu větu lze adresovat i Denise Oláhové.

Ladislav Vrchovský

LAWRENCE FERLINGHETTI: VÝBER Z VERŠŮ

Ako by futuristi riekli, „nabombovaná“. Taká bola sála Národného domu pred výbuchom (opäť sa opierame o futurizmus) poezie o 15:15 SEČ. „SEČ“ by zas technokrati vyriekli.

Očakávania boli jasné, dva štyky poezie. Kým došlo na Krtišanov z DDS Únikový východ, prv na baltizol obložený stoličkami vyplávala Denisa Oláhová. Smerom k auditóriu špliechala žblnky z výberu Ferlinghettiho textov. Pomedzi text lietali facky prirodzenosti a bezmocný divák sa nemal šancu uhybat laktom interpretačného nadhľadu. Jeden by možno povedal, že Denisku to možno aj bavilo. Spolu s jej pedagógom Cyrilom Párišom sme sa stretli a zhovárali v rozšafnej nálade.

Ktoré meno sa ti páči viac – Lawrence alebo Ferlinghetti?

Deniska: Lawrence.

Čo je zlé na mene Ferlinghetti?

D: Nič, ale Lawrence je také poetickejšie.

Aký je to pocit, škrtať Ferlinghettiho?

D: Ja som ho neškrtala.

Cyrl: Ja som ho neškrtal.

(Smiech. Smiali sa všetci. Deniska, Cyril aj redaktor. Svrne a úprimne.)

C (Priznajúc predošlé klamstvo): Upravovať Ferlinghettiho je ako chodiť po vode. Je to také mokré. To je jediný autor, pri ktorom si človek môže – z môjho pohľadu – urobiť naozaj čo chce. Je taký voľný, že keď sa chytí myšlienka, tak ten, kto upravuje text, má široké pole pôsobnosti. Toto bolo spojenie dvoch partitúr – Lunapark I a Lunapark II. Ja som to škrtal pred štyrmi rokmi a teraz, keď som to vytiahol pre Denisku, tak som si uvedomil, že som to urobil dobre.

(Smiech. Smiali sa všetci. Deniska, Cyril aj redaktor. Svrne a úprimne.)

To sa občas stane, že sa človek pri takýchto pocitoch pristihne...

(Smiech. Smiali sa všetci. Deniska, Cyril aj redaktor. Svrne a úprimne. Keď sa dosmiali, pokračovali.)

C: Mali sme na výber viacero textov, ale pri tomto Ferlinghettim som zacítil, že Denda (redaktor nepochopil, o kom Cyril hovorí) má silu toho Ferlinghettiho (tu už redaktor pochopil, o kom Cyril hovorí).

Je niekto, koho by si ešte chcela škrtať?

D: Edgara. (Redaktor sa nemeslo domnieval, že na pretras prišiel Edgar Allan Poe). Aby som ho nemusela čítať na LDO (touto skratkou a následným unisom smiechom Denisky a Cyrila, za neúčasti redaktora, bolo redaktorovo sebavedomie úplne paralyzované, preto chytrý zmenil tému).

Koho by ste chceli vy (Cyril) škrtať?

C: Hemingwaya.

On to prehánal s dĺžkou textov?

C: Nie. Ja všetky texty, ktoré robíme, upravujem. Mám takú metódu i presvedčenie, že pokiaľ recitátor prednáša text, tak je to už jeho text. Preto texty upravujem na mieru a nie vždy sa dajú všetky verše a slová nechať.

Deniska, ty vyzeráš, že sa divákov nebojíš a nemáš pred nimi prílišný rešpekt. Ktorý divák ti bol najmenej sympatický?

D: Mne veľmi svetlo do tváre a videla som iba Gyorgyho. On mi nie je nesympatický.

C: My máme taký svoj okruh samoty. Teda nerecituje pre divákov, ale pre seba.

A čo robíte, ak sa vám okolo toho kruhu samoty začnú zhromažďovať ľudia?

C: Tak sú vítaní.

Dnes je štátny sviatok, 29. augusta. Stihla si si nakúpiť na dnes vopred?

D: V Bušinciach, odkiaľ som, tak tam je aj dnes jeden obchod otvorený, takže nie je problém.

Ďakujem za rozhovor.

Mojmír z Kvetnici pri Poprade

SABOTÁŽ NA KONKURENČNÝ FESTIVAL SA NEPODARILA, MEDZINÁRODNÝ ŠKANDÁL MAL ŠŤASTNÚ DOHRU

V noci zo štvrtka na piatok sa udialo bezprecedentné faux-pas kultúrnej diplomacie. Organizátori Scénickej žatvy zarezovali českým hosťom z festivalu Jiráskův Hronov ubytovanie v penzióne s ambicióznym výťahom, ktorý si tiež zatúžil zažiť svojich pätnásť minút (v skutočnosti vyše hodiny) slávy! Sta hrdina amerických filmov uväznil programového riaditeľa Jiráskova Hronova a jeho spoločníčku. Opäť tak potvrdil, že českí návštevníci a slovenské výšky nejdú dokopy, či ide o tatranské vrcholy alebo turčianske penzióny. Chceli sa dostať na druhé poschodie, skončili na nule.

Incident sa udial medzi 1:42 a 4-tou hodinou rannou a za záchranu vďaka aktéri najmä rýchlemu zásahu servisnej služby, ktorú privolala okolo výťahu prechádzajúca šéfredaktorka Dennice. Tá započula čudné klopanie z útrob výťahu, ktoré ju započiatku dost vystrašilo. V okolí výťahu sa počas čakania na hrdinu so skrutkovačom zhromaždila veselá cháska v zložení Martina Mašlárová, Jakub Molnár a Jožko Krasula, ktorý zároveň obeť identifikoval. Molnár obveseloval prítomných zábavnými historkami z medzinárodných podu-

jatí. Sympatická, hoci neužitocná, bola i asistancia personálu Čiernej pani, tri milé dámy, ktoré inak vo vedľajšom priestore obsluhovali hostí prebiehajúcej svadobnej hostiny. Na poľutovanie prítomných však občerstvenie v podobe svadobnej torty nebolo súčasťou tohto kuriózneho paraperformatívneho zážitku.

Honza Julínek našej redakcii potvrdil, že traumou z návštevy Martina on, ani jeho sympatická spoluväzenkyňa nemajú. Najviac im vo výťahu chýbala pípa a toaleta. Treba preto apelovať na majiteľov penziónu Čierna pani, aby potrebné vybavenie do výťahu nainštalovali. Rozhovor s dotknutým uverejníme v ďalšom čísle festivalníka.

Mašľa

PRIESKUM MEDZI ĽUDOM:
ŽATEVNÍCI A P.O. HVIEZDOSLAV

ČO VY A HVIEZDOSLAV?

Môj manžel mi napísal báseň, po ktorej som sa do neho zaľúbila. Až po rokoch som zistila, že bola od Hviezdoslava.

Jeden anonymný recitátor: Prvý, ktorý sa pokúsil pracovať so slovenčinou na vysokom štýle. Nebol to nejaký plebs, áno, boli pred ním aj štúrovci, ale on je z tých významnejších, dodnes sa jeho tvorba zachovala.

Spisovateľ a umelec, a to je všetko, hlbšie ma nezasiahol.

Veľký stres a zlý prednes, ale jednotka z neho na konci.

Šikana zo strany mojej rodiny, lebo je to rodina slovenčinárov.

Hviezdoslav pre mňa znamená súhrnný almanach citoslovieč. Citujem citoslovčia: ó, ach, juh, oj, ňach, hmm, kšákšá, šuššus, žvunc- žvunc. P. O. Hviezdoslav akoby bol prvý spontánny writer a scenárista pre komiks.

Zleteli orly z Tatry mám rád, je to tá pasáž v Krvavých sonetoch, ktorá mi mení život. Denne.

Rešpektujem ho, poznám ho, ale už som sa s ním dlho nestrela. Ale pamätám si: „Zuzanka Hraškulča: púpavka, žubrienka / Ubije mater ju: zaplače, postenká / v kútik sa utúliac, metla kde, u dverí / zodvihne z úchytku posúcha úlomček, upadlý materi.

Viem ako vyzeral – bol to muž, mal takú modrú bodkovanú mašličku, motýlik.

Matne si spomínam na to, ako som sa musela učiť jeho tvorbu na základnej škole s veľkým sebazaprením. (provokujúca otázka od anketára: Ktorú – Mor ho alebo Marínu?) Marínu napísal pán Sládkovič. A Mor ho tiež nenapísal Hviezdoslav, keď sa nad

tým tak zamyslím, po desiatich sekundách.

Bol to veľmi zlatý chlap. Možno som ho poznala v minulom živote.

Ježiš, to je veľmi zložitá. V hĺbke mňa má veľmi veľkú hodnotu vzhľadom na jeho šikovnosť.

Dievčatá z Krtíša: Boli sme tam párkrát na súťaži a viem o ňom dáke tie veci. Vieme, že bol spisovateľ, že bol ako Štúr, že musel opustiť krajinu, či sa mi marí?

My sme boli s divadlom v Kubíne a pretože sme ho vyhrali, tak sme sa dostali na Scénickú žatvu a som mu za to veľmi vďačná. (provokujúca otázka od anketára: A môže za to Hviezdoslav?) Áno aj hej, Vďaka nemu je usporiadaná táto súťaž, teda to je jeho najväčší prínos.

Alžbeta, Modré traky (opýtaná predom mnou uteká, kolektív sa smeje): všetci dobre viete, prečo nechcem odpovedať.

Napísal nejaké diela, ja fakt neviem, ale tam moja teta bude vedieť.

Anonymný začínajúci recitátor: Pauzu v básni.

Pamätné prijímacie pohovory na gymnázium tuto v Martine, keď bola otázka, ktoré diela napísal a ktoré nenapísal P.O. Hviezdoslav. Jedna z odpovedí bola: Herodes napísal, Herodias nie!

Orság? To nebol Pavel, ale Peter. Údržbára robil v strojárňach.

Pozdravujem vás, lesy, hory, z tej duše pozdravujem vás! Milujem jeho slovenčinu, aj slová, ktorým nerozumiem.

Ak sa dá teda povedať, že ma nejak ovplyvnil, tak určite v pozitívnom slova zmysle, v škole som sa mu často venovala, recitovala som ho rada, čítam jeho tvorbu. Krvavé sonety a moja srdcovka je z jeho hlavnej zbierky básní Slnce.

Ja som s ním mal kontakt ako väčšina ľudí, takže v škole. Ale raz som bol u starého otca, on mal starú knižnicu a v nej Krvavé sonety. Tie som si

začal čítať a dost ma to zaujalo. Vtedy.

My sme nie až tak veľkí kamaráti. Teraz učím na konzervatóriu, takže s Országhom máme čosi do činenia, musíme sa mu povenovať, ale nikdy to nebola poézia môjho srdca. Ale určite to nie je chyba Paľa Országha, ale moja, lebo som sa mu dostatočne nevenoval.

Mirdži? Nemal on rodný dom v Kežmarku?

Alenka, ty vieš! Čo vieš o Pavlovi Országhovi Hviezdoslavovi? (Alenka sa rozhovára) Bol to jeden z najväčších slovenských spisovateľov, napísal Krvavé sonety, nádhernú zbierku, Hájnikovu ženu, fantastické dielo, môžem vám aj zarecitolovať z neho: „Však márne: prudší svár a krik/ a lomozu sa strhlo vrenie/ za okny mihotavé tiene/ poľuje čajsi svevolník.../ Rut, dusot, hrmot jak v deň súdny/ v to, rata! všetkých neresti,/ že skaly by sa pukla blana.../ i ober už-už doráňaná uvrzla izbenými dvermi/ peds; s povýkrikom: „Miško, kde si?/ útekom hnala cez pitvor.“

Mňa sa už P.O. Hviezdoslav dávno netýka. Spomínam si pred si x rokmi, tu som videl v Národnom dome predstavenie, ale čo to bolo? Marína, tuším. Bolo to super predstavenie, išiel som si ho pozrieť aj v Bratislave ešte raz. Aj som si kúpil cédečko, keď som si našiel, čo to bolo.

Ja a Pavol? Nie, to je citlivá téma!

S Kubom Kňazkom sme si dnes dali takú aktivitu, že vylet. Ocitli sme sa zrazu na ulici Pavla Országha Hviezdoslava. A ja vravím, že aha! Dúfala som, že sa niečo stane. Ale nič sa nestalo.

Môj vzťah s Hviezdoslavom? Vcelku skoro žiadny, nič sme spolu nemali. Dotkol sa ma tak na triednych kolách.

Pavol Országh Hviezdoslav bol prvá popredná osobnosť literatúry, o ktorej som sa dozvedel na základnej škole. Takže si ho pamätám ako večného, pre mňa nesmrteľného, ako dieta ma s ním konfrontovali ako s historicky najväčším slovenským básnikom. Za takého ho považujem dodnes. Neskôr som sa dozvedel, že bol aj riaditeľom Tatry banky, takže nebol len umelec, ale aj biznismen. Proste bol pre mňa kultová osobnosť.

Zvedaví boli Mathej Thomka a Gábor Vlkolínsky

KRITICKÉ PRVIESENKY JAKUBA MOLNÁRA

Scénická Žatva sa ešte nepripojila k ostatným svetovým metropolám a nevyhlásila stav klimatickej krízy. Ani k tej divadelnej sa hlásiť (ešte) nemusí. Slováci sú vraj jediný svetový národ nespôsobilujúci globálne otepľovanie, ale v oblasti divadla dokážu občas pohnúť tektonickými platňami. Môj včerajší príspevok sa zameriaval na strastičné medzery medzi jednotlivými kúskami programu, vylučujúci

mi oxid múzický do ovzdušia. Pretože i každý malebný zvuk otvárania plechovky od piva sprevádza dávka oxidu. O tom Grétko dobre vie. Mienil som obsiahnuť heroické možnosti dobrodruha, pre ktorého škvarenie sa v rannom rozborovom stánku nie je najmenšia prekážka a dokáže zahnať suchopárne povalačstvo intelektuálnym rozjímaním.

Ale dost' malostí. Túto moju márnú snahu som tentoraz nechal ležať na nočnom stolíku. Pretože včerajší pestrofarebný program by si prejavu záhalcky skutočne nezaslúžil. Ja osobne som však včera schytil vysokú koncentráciu rádioaktívneho žánrového mišungu. Keď už sa mi podarilo koketovať s jednou scénickou a režijnou poetikou a išiel som si na vlnách slovenského muzikálu z talianskeho prostredia, následne ma zastihla vojna na Ukrajine a potom ťažkosť Otčimova. Akoby dramaturgická skladba programu po nás chcela, aby sme ako dispečer dokázali prepínať medzi

emočnými stupienkami. To už na festivaloch je raz tak. Preto som ani nedokázal trievo odhadnúť hranicu medzi spektakulárnym muzikálom a jeho možnosťami autentickej výpovede, a javiskovo účelným zobrazením vojnových zverstiev a emocionálnou abstinenciou. Alebo to bolo naopak?

Povalovanie sa ma na konci dňa predsa len zasiahlo. Teda mňa nie, ale Valacha, zhodou okolností jednu z kľúčových osobností českého spriazneného festivalu Jiráskův Hronov, a Slezanku, zhodou okolností ryšavku. Obaja sa v čase od 1:30 do 3:02 poflakovali, uviaznúc vo výrahu v Čiernej pani. Obaja by možno zhodnotili končiaci deň triezvejšie a odbornejšie ako ja. A možno aj prišli na figel, ako vytvoriť programový repertoár tak, aby sme sa ako jeho diváci nestali schizofrenikmi s epileptickými záchvatmi.

P.S: Vedeli ste, že v náprotivnom podniku majú kovové slamky?

PINOCCHIO

Michal Lošonský (o svojej neskúsenosti a zároveň raritnosti muzikálov v neprofesionálnom divadle): Vaša inscenácia bola pre mňa ojedinelý prípad počas mojej kariéry porotcu. Bolo to odvažné rozhodnutie.

ML: (z hľadiska zoznie, že by bolo treba hlasnejšie) Mumlem?

ML: Vašu inscenáciu mi vystihujú dva výroky. Jeden vyslovil Mies van der Rohe – „menej je viac“. Druhý je od Roberta Venturiho, tiež to bol architekt – „menej je nuda“ ... Čakal som viac avantgardy.

Miklós Forgács (reaguje na rozpravu o Pinocchiovi, ktorého hrá dlhovýslavý chlapec, preto si ho niektorí porotcovia pomýlili s dievčatom): Bábka je nahradená moderným chlapcom, takže tá avantgarda je v tom chlapcovi, nie v tej scéne.

MZ (o hrozivosti niektorých momentov v Pinocchiovi): Ja to volám scény obchodu s bielym mäsom.

(premostí na svoje výchovné metódy) Dcéra sa ma vždy pýta, prečo mu narastú uši, prečo mu narastie nos. Ja jej hovorím – keď budeš piť, tak ti narastú uši.

MF (o postave Kolombíny): Vaša prítomnosť na javisku, to bolo vyznanie lásky k divadlu.

Režisér súboru V. Kozňák (reaguje na rozpravu o tanečnej zložke): My nie sme tanečníci.

MF: Priznám sa, že trochu to vidno.

MF: Ešte o jednej veci sme nehovorili. Cvrček. To je postava, ktorá ani nemá charakter, ale ona vám zaplátať všetky dramaturgické diery.

RECITÁCIA

Ladislav Vrchovský: Já môžu občas použiť slovenské slovo, lebo mama bola Slovenka. Ja som bol očiarený.

(popri množstve chvál ale nájde aj nedostatky) Ona by mala pracovať viac s čelistným uhlom.

MF: Ja som jej prítomnosť na javisku pomenoval ako prirodzená teatralita. Bola to vitálna pravnučka Ferlinghettiho.

PL (chváli Mikiho verbálne žonglovanie): Pekne si to pomenoval, že choreografia pohľadov. Máš ďalší zárez.

UMELEC POD VANKÚŠOM

PL (zistuje od vedúcej súboru, že herečky sa nedostavia): Škoda, že baby nedôjdu.

Z pléna: Sú pod vankúšom.

(Jasné, veď umelci vraj pred obedom nevstávajú. Asi sú ešte stále v postavách. pozn. red.)

PL: Ja som bol aj pohnutý na konci, ale ako správny tvrďas som to vybojoval so sebou. Bol to nový pocit zo mňa samého.

MF: Pre mňa to bola aj art freakshow, že cez to umelecké pomenúvam svojich démonov. Bol to vlastne taký trip – artpervitín. (Miklós, nechceš sa nám k niečomu priznať?)

PL: Najväčšia droga je čistá hlava.

WAR IN PROGRESS

MF: My sme si to nerozdelili, my budeme hovoriť naraz.

MF: Bolo to hravé, drzé, citlivé a bezmocné... ale to by samo nestačilo, muselo ma to nas.ť, nasrdiť.

MF (o ľahostajnosti voči tomu, že sa okolo nás píše dejiny): Nevieme, či okolo nás neprejde Ježiš a my mu povieme čau a odídeme.

MF (o využívaní postupov, ktoré už niekto použil): Dá sa kradnúť, ale nedá sa to dokonale – a to je vlastne inšpirácia. Takže treba kradnúť.

PL: Ako hovoril Picasso, originalita je len dobre utajený zdroj.

ML (hovori o tom, že sa ten tvar neustále vyvíja): Je dobre, že sa to nezaseklo po premiére.

Režisér Šimon Stiburek: My sme ešte neměli premiéru.

Zaznačila Mašľa

OSEMŠMEROVKA

N O V Ý S V E T P Z
 B E T A K D E S I H
 Y O T Č I M N A N A
 A K E Z A H Á R O V
 A K N E P Ú L H C R
 D L N E Ľ A J O C A
 U T I A I E N N H N
 N A O B Z M Ž I I E
 A C T V Y U U Č O N
 O B O L U S Z Š E Í

POUŽITÉ SLOVÁ

Z predstavení a programu:

betakdesi, hlúpenka, novýsvet, nuda, obolus, oco, pinocchio, sybila, zuzanka, činohra, šumienky, zhavranení, otcím

Všetkými smermi vás nasmeroval Mathej Thomka

NA OBNOŤKE

Vedeli ste, že vo štvrtok je SNP? Ani my nie. A tak sme od rána sedeli v redakcii na sucho, lebo nebolo kde víno kúpiť. Za toto sme bojovali my Slováci? Ved keby naši dedovia vedeli, ako budeme trpieť, že není čím vyrovnat, tak ani nepovstanú! No skrátka nemyslel som v stredu na to, že je vo štvrtok sviatok a treba si nakúpiť. Však ja už som mal nakúpené.

Chvalabohu, stan nesklamal. Mali otvorené. Martin Hu-sovský začal svoj koncert otázkou: „Kto tu bol na mňa včera?“

Príhlásilo sa asi 15 ľudí. „A vy si to pamätáte?“ opýtal sa. „Lebo ja nie,“ dodal. „Takže dnešný koncert by som nazval, že vystúpi kapela Reparát,“ povedal a udrel do klávesov. Počúvali ho najmä frekventanti jeho dielne. Bral to ako svoj najväčší úspech. Že ich naučil počúvať hudbu. Na konci koncertu s ním aj vystúpili. Chceli zahrat niečo veselé, ale prezradili, že za 4 dni dielne vymysleli 4 pesničky. Jedna sa volá Úzkost, druhá Bezdromovec a tretia Šikana. Tak zahrali tú štvrtú. No a na posledný sladák, ktorý spieval Maroš, sa aj tancovalo. Takže Reparát úspešný. Hej, a Martin vám chce všetkým povedať, že nikdy nedávajte svoje deti na klavír, lebo keď ho o štvrté ráno nesiete zo stanu a neviete celkom presne, kde bývať, tak je to oštara. Tancovačku opäť otváral DJ Moško. Hovorím mu: „Pusti Gloriu Estefan, to v stredu ľudí naštartovalo.“ Come on, shake your body baby, do the conga. A už sa trsalo. Kráľ žatevného tanca Mathej Thomka nastúpil na parket 23:27. Hľadanie partnerky (tanečnej) sa začalo. 23:42 Thomka skonštatoval, že tu nie je žiadna, ktorá by s ním vydržala viac ako jedno kolo. Moška vystriedal DJ Feldo, ktorý na mixpulte objavil, kde sa sťiňuje hlasitosť a rozospieval parket tým, že nás nechal spievať najznámejšie pasáže pesničiek. Párty sa rozrástla pred stan, pretože dnu bolo horúco. Dokonca tam prebiehal tanečný workshop na pesničku YMCA. Ale o tom neviem, pretože som ho viedol ja a nemal mi to kto zapísať do notesa, aby som si to pamätal. 0:43 prišiel zvyšok redakcie. Mojmír s Paľkom na mňa pozreli: „Poďme piť.“ Chcel som odmietnuť, ale použili presvedčivé argumenty.

Gábor Zvlčilínsky

TIRÁŽ

Vydáva Národné osvetové centrum v Bratislave pre vnútornú potrebu v počte kusov 150. Redakčné teleso oficiálne: Martina Mašľa Mašlarová, Pavol Viecha, Mojmír Procházka, Gabriel Žifčák, Jakub Molnár (pomocník mločí). Redaktori nápomocní: Mathej Thomka, Johann Mathias Kovacs. Grafika a zalomenie: Michal Hricko. Foto: Jakub Jančo, Michal Lašut. Tlač: Národné osvetové centrum.

Hlavný organizátor:
vyhlásovateľ a odborný garant:

Hlavné partnerstvo:
MINISTERSTVO
KULTÚRY
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Spoluorganizatori:

Kultúrna scéna MARTIN

Turčianska knižnica v Martine

Turčianske kultúrne stredisko v Martine

do

Exkluzívny partner:

do

Partner:

DIVADELNÝ ÚSTAV
P.R.A.T.I.S.L.A.V.A

DIVADELNÝ ÚSTAV
P.R.A.T.I.S.L.A.V.A

Podporovatelia:

www.fotosro.sk

do

Mediálni partneri:

do

do

do

do

do

JAVISKO